

Handläggare
Britta Lundgren

Direktval
0960-15565

Särskild sammanställning för översikts- och tillväxtplanen

1. Bakgrund/sammanfattning

I 6 kap 16§ andra stycket i miljöbalken stadgas att kommunen, när en plan eller ett program med miljöbedömning antagits, skall upprätta en s.k. särskild sammanställning. Av denna skall framgå:

- Hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
- Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats,
- Skälen till att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden, och
- De åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

Myndigheten eller kommunen ska informera berörda kommuner och myndigheter, allmänheten samt de stater som avses i 15 § om att planen eller programmet har antagits samt göra sammanställningen och planen eller programmet tillgängliga för dem.

Den särskilda sammanställningen kan ses som ett slags utvärdering av arbetet med miljöbedömningen. Syftet med denna särskilda sammanställning är även att samlat redovisa överväganden och det slutliga resultatet av miljöbedömnings- och planeringsprocessen.

2. Hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet

Miljöfrågorna fanns med tidigt i planprocessen som en grundläggande utgångspunkt för översiktsplanarbetet. Kommunfullmäktige beslutade 2011-06-27 om övergripande mål och ett av dessa tre var miljöhänsyn i all verksamhet. Kommunfullmäktige beslutade sedan 2015-04-14, § 70 om en ny vision för kommunen – ”Arvidsjaur växer för en hållbar framtid” där ett av målen just är en långsiktig hållbar utveckling. Visionen och de kommunövergripande målen konkretiseras i översikts- och tillväxtplanen genom planeringsprinciper för hur kommunens framtida utmaningar ska mötas och hanteras för att bidra till en

ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. En annan utgångspunkt har varit de 16 miljö kvalitetsmålen som fastställts av riksdagen.

Arvidsjaur kommun pekade under samråd med Länsstyrelsen i Norrbottens län ut de delar av planen som ansågs kunna medföra betydande miljöpåverkan. Dessa utgjordes av bl.a. testbanor, gruvdrift, reservvattentäkt, vindkraft, utvidgning av flygplatsen, utveckling av industriområden, tätortsbebyggelse, turism och fritidsområden, LIS och samiska näringar. Miljökonsekvensbeskrivningens sakliga avgränsningar har formats utifrån de utpekade faktorerna och konsekvensbeskrivningarna är indelade i följande kategorier; Naturmiljö, Mark och vatten, Landskapsbild, Livsmiljö, Kulturmiljö och fritid, Rennäring, Hälsa och Risker.

En miljöbedömning har sedan genomförts parallellt med översiktsplanen. Inför samrådet utförde en oberoende konsultfirma en miljöbedömning som resulterade i en samrådsversion av miljökonsekvensbeskrivningen. MKB:n reviderades efter samrådet av samma oberoende konsultfirma men eftersom att länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande ansåg att det i vissa delar saknades konsekvensbeskrivningar som var tillräckligt underbyggda på ett sätt som står i proportion till det underlag som beslutet om ÖP kräver valde kommunen att anlita en annan oberoende konsultfirma för att göra en ny omarbetning inför antagandet av planen.

- 3. Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats**
- Framtagandet av översiktsplanen och MKB:n har på ett sätt varit en interaktiv process där bedömningar och påpekanden i MKB:n på flera områden har bidragit till att översiktsplanen har kompletterats, förtydligats och konkretiserats. Exempelvis har rekommendationer lagts in i översikts- och tillväxtplanen angående aktsamhet vid utpekade vattenresurser och rekommendationer lagts in och att inom tillsynen prioritera de områden med vattenförekomster som inte uppnår god status samt att årligen inventera enskilda avlopp i anslutning till sjöar och vattendrag. Efter samrådet genomfördes en natur- och friluftslivsinventering av samtliga områden för att säkerställa att det långsiktiga skyddet för stränderna upprätthålls och att det fortfarande finnas god tillgång till strandområden för allmänheten och för att bevara goda livsvillkor för djur och växter. Inventeringen resulterade i borttaganden och justeringar av områden samt ytterligare rekommendationer inför framtida exploatering. Kommunen har även valt att inte lägga in förslag om biltestverksamhet på Akkavareberget på grund av landskapsbild och områdets turistiska värde. Kommunen har även valt att inte utöka de föreslagna områdena vid Sandselet av hänsyn till samebyarna. Med anledning av framtagna skyfallsanalys har även lagts in en rekommendation om att en bedömning av grönområdets värde vid framtida skyfall ska göras innan man väljer att exploatera ytterligare grönområden inom Arvidsjaur tätort.

Samrådet kring översiktsplanen har även detta bidragit till diverse förändringar i planen. Processen har bland annat bidragit till följande justeringar:

- Rekommendation om GC-vägar i Moskosel, Abborrträsk och Glommerträsk samt en plan för fortsatt utveckling av GC-nätet i Arvidsjaur tätort.

- Tidigare rekommendation om fiskodling har tagits bort från planen.
- Vikten av vandringsleder och kanotleder har betonats i planen.
- Vissa områden för fordonstest har tagits bort alternativt justerats efter samråd med samebyarna.
- Vissa LIS-områden har tagits bort av hänsyn till rennäringen.
- I planen har angivits att vissa områden för fordonstest endast är lämpliga om man hittar en passage förbi Arvidsjaur's samhälle.
- En rekommendation har lagts in om att inte tillåta byggnation inom utpekad LIS-område i Abborrträsk innan vattenskyddsområde med föreskrifter finns upprättat.
- Två områden för fordonstest är justerades med anledning av områdenas naturvärden och ett togs bort.
- Kommunen valde att lägga in en rekommendation om att bebyggelsen nedanför Klockarberget inte bör utökas av hänsyn till rennäringen och friluftslivet.
- En rekommendation lades in om att uranbrytning inte bör ske inom kommunen.
- En rekommendation om att nuvarande bevarandeplan bör revideras lades in i planen.

Samtliga inkomna synpunkter, kommunens kommentarer kring synpunkterna och vilka förändringar som föranletts av samrådet framgår av samrådsredogörelsen. Vissa justeringar av planförslaget har även gjorts efter utställningen vilka framgår av det särskilda utlåtandet.

4. Skälen till att planen eller programmet har antagits istället för de alternativ som varit föremål för överväganden

Eftersom att den nu gällande översiktsplanen är från 2002 är den till stora delar inaktuell. Dessa dokument förväntas i nollalternativet vara de strategiska dokument som ger vägledning vid markplanering i kommunen. Generellt kommer detta att innebära att planeringen inte blir uppdaterad till förutsättningarna i dagens Arvidsjaur. Flera av de förslag som finns med i den nya planen kommer inte att genomföras medan andra kan komma att genomföras ändå, men då utan att i samma grad utformas i förhållande till andra intressen.

Den nya översikts- och tillväxtplanens främsta syfte är att främja en positiv utveckling i kommunen. Planförslaget behandlar lokaliseringen av nya LIS- och testområden och möjliga åtgärder för att öka förutsättningarna för friluftsliv och turism. Dessa förslag innebär ökade möjligheter för landsbygden, turismen och näringslivet att utvecklas. I förlängningen är förhoppningen att fler människor ska välja att stanna kvar, att fler människor ska välja att flytta till kommunen och att den sociala hållbarheten kan upprätthållas.

Vid ett nollalternativ kommer utvecklingen i kommunen att begränsas. Exploaterings- och bebyggelsestrycket kommer sannolikt vara lägre vid

nollalternativet. Risken är att utflyttningen fortsätter att vara hög och födelsetalen låga samt att andelen äldre fortsätter att öka. Ett sådant samhälle är inte hållbart i längden eftersom den sociala servicen inte kommer kunna upprätthållas med ständigt sjunkande skatteintäkter. Det är alltså mycket angeläget att upprätta en ny plan för det kommunövergripande utvecklingsarbetet.

Kommunen har alltså inte arbetat med parallella alternativ i översiktsplanearbetet utan snarare lagt till rekommendationer under arbetets gång, när behov av dessa rekommendationer har aktualiserats.

5. Åtgärder för uppföljning och övervakning

Enligt Boverket kan det vara svårt att föreslå exakt hur uppföljning och övervakning ska ske redan vid framtagandet av planen varför en anpassning kan behöva ske under planens genomförande.

För översiktsplaner innebär frågan om uppföljning en särskild problematik eftersom översiktsplanen omfattar hela stadens yta och alla verksamheter inom den. Behov finns av samordning med den miljöövervakning som förekommer av andra orsaker. Uppföljning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen i realiteten får, kan med fördel kopplas till befintliga tillsyns-, miljölednings- och övervakningssystem. Vilken styrande verkan översiktsplanen har haft för miljön kan indirekt följas upp genom efterföljande detaljplaner, lov och tillstånd m.m.

Lämpligen integreras uppföljningen av planen i befintliga uppföljnings- och övervakningsprogram. Uppföljning av planen kan även ske inom ramen för Arvidsjaurs kommuns egna övervakningsprogram (t.ex. i samband med sammanställning av gröna nyckeltal och årsredovisning).

6. Information om att översiktsplanen antagits

Myndigheten eller kommunen ska informera berörda kommuner och myndigheter, allmänheten samt de stater som avses i 15 § om att planen eller programmet har antagits samt göra sammanställningen och planen eller programmet tillgängliga för dem. Detta har gjorts genom information på kommunens hemsida. Information om översikts- och tillväxtplanen kommer även att publiceras i skriften Kommuninfo som skickas ut till alla hushåll.

När ett beslut att anta eller ändra översiktsplanen har vunnit laga kraft, ska kommunen också utan dröjsmål skicka handlingarna till Boverket och länsstyrelsen samt de berörda kommuner, regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering.